

robert marić

ODUMIRANJE KAŠTELANSKOGA GALEBA

Da sve tradicionalno kaštelansko, čak više i ne tako polako, odumire, svjedoci smo svakodneвно.

Ne znam postoji li još i jedan poštenu «primjerak» nekad nadaleko čuvenog Kaštelanskog galeba (ovo Kaštelanskog namjerno ne pišem malim slovom, jer ovdje znači nešto drugo od uobičajenog). Možda se još i vidi na plažama tu i tamo poneki ostatak ovog ponosa Kaštela, ovog najvećeg izvoznog proizvoda Kaštela od strateškog značaja.

Je, baš Kaštelanski. Znamo da je poznat Dalmatinski, ili općenito Primorski, ali za Kaštelanskog nema tko nije čuo. On zna sve jezike, on je romantičan, ma sve u njemu.

A toliko ih je bilo, da se mogla čak napraviti klasifikacija prema tipu i afinitetu, pa i «želucu» galeba. Jedni su bili «zaduženi» za samo lipušaste i mlađahne, a i oni su obično bili lipušcati i mlađahni; onda je bilo onih srednjih, onako, ne može baš svaka proć, ali sve za Kaštela. A bilo je i onih koji bi cilu turističku živu silu pošišali, bez obzira na godine, izgled, gobu, cotu, glavu, ruku i bilo što. I upravo su oni iznili najveći teret galebarenja, širili turističku perspektivnost naših sedam sela.

Jer, ako niste znali, bar prema pričama nekih, bilo je i takvih koji bi znali po sezoni opremit i do 50-60 komadi. I nek je takvih bilo samo 30, pa sad računajte koliko je to samo od njih. Pa onda računajte da je svaka dovela dogodine i prijateljicu, pa prikogodine i prijateljica svoju prijateljicu...

Galebi su postali traženi. Nije se baš dolazilo isključivo sunčat, iako su se doma vraćale opaljene. Dolazile su same ili s prijateljicama, a muževi su obično ostajali doma, njima je smetalo sunce.

Dakako, ovo nije generalno, i svak zna kako je bilo, ali tako nekako, je li.

I što se to dogodilo? Što je uništilo autohtonog Kaštelanskog galeba koji je više unaprijedija naš turizam od iti jednoga hotela i bazena i Samardžića i Šuška? Nadirale su oduševljene gošće sa svi stran. E, ali galebi je bilo sve manje.

Je li rat kriv, je li eltini turizam kriv u Kaštilin, jer mi takvi galebi za sad nemamo, nismo spremni, tribalo bi ih obučavat, a to nije za autohtonoga, on je volija sve jednostavno riješit, a ne puste finece i te stvari. Nego: «Šinjinorina, očete da van namažen kosti?», a onda bi ona zavikala: «Aleksaaaa, izađi iz vode, ovaj oće koske da mi lomi!». Ma, dobro, to su iznimke koje potvrđuju pravila.

Što je uzrok, ne znan, nije provedena znanstvena analiza, ali ne bi bilo loše to napraviti, uz sufinanciranje Grada i Turističke zajednice.

Znam samo da bi trebalo polako vraćat galeba nazad. Ako treba, otvorit litnje škole, di bi ovih par ostarili predavali i održavali praktičnu nastavu po plažama. Pa i akademiju galebskih znanosti ako treba. Sve da se vrati ova dična i časna vrsta u Kašela. Obratite pažnju sad kad dođe lito, pa ćete vidit da je to gotovo, da nisan ovo zaništa napisat.

Ma, sve mi nešto govori da se ženska strana Kaštili ne bi složila s ovin.

Još moram napomenit da je ovo samo skraćeni prikaz problema nestajanja galeba, jer nema toliko mista ni vrmena za detaljniju nalaizu samoga galeba, iako bi se dala cila knjiga napisat. Ako ništa drugo, neka mu ovo bude omaž, ili kako se to piše na mote.